		• Pyta: „Czego chce Bilbo, a czego Gollum? Komu łatwiej wybaczyć?”. Poleca wykonać zadanie 3.	• Spierają się, czy Bilbo postąpił uczciwie, i podają przykłady z książki. • Wykonują zadanie 3.
31–40 min	Układamy własne zagadki	• Prosi pary o ułożenie zagadki o przedmiocie z książki (np. mapa, beczka, łuk) według wzoru z tablicy. • Wybiera trzy pary, które czytają zagadkę klasie. Poleca wykonać zadanie 4.	• W parach układają zagadkę z opisem przenośnym. • Czytają zagadki i odgadują zagadki kolegów. • Zapisują swoją zagadkę w zadaniu 4.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji: „Czy Bilbo wygrał uczciwie?”. • Prosi o dokończenie zdania na karteczce: „Moim zdaniem Bilbo…, ponieważ…”.	• Odpowiadają, podając przykład z książki. • Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mówią, że Gollum dał Bilbowi pierścień. Reakcja: Bilbo znalazł pierścień w tunelu, zanim spotkał Golluma.
- Uczniowie uważają pytanie o kieszeń za trudną zagadkę. Reakcja: zapytaj, czy dałoby się je odgadnąć z opisu.
- Uczniowie opisują Golluma tylko jako potwora. Reakcja: zapytaj, jak żyje i czego chce – ocena powinna wynikać z jego czynów.

Ewaluacja lekcji

- Zdania niedokończone pokażą, czy uczniowie umieją ocenić postępowanie z uzasadnieniem.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadanie 2 – zrozumienie, zadanie 4 – zastosowanie, zadanie 3 – ocenę z uzasadnieniem.
- Czy każda para ułożyła zagadkę z opisem przenośnym?

PIERWSZA ŁAWKA

3 **Połącz ducha z tym, co pokazał Scrooge'owi. Wpisz literę.** ___ / 3 pkt

1. duch przeszłości
2. duch tegorocznych świąt
3. duch przyszłości

a) obiad u Cratchitów w Boże Narodzenie
b) grób z imieniem Scrooge'a
c) samotnego chłopca w szkole

1 ___ 2 ___ 3 ___

4 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 2 pkt

W starej szkole (rozdział II, fragment)

— Szkoła nie jest jeszcze zupełnie pusta — zauważył Duch. — Znajduje się tam jakieś samotne dziecko, zapomniane i opuszczone przez wszystkich.

Scrooge szepnął, że wie o tym i gorzko zapłakał.

(…) Przy jednym z pulpitów samotny chłopiec czytał coś przy słabo tlejącym ogarku.

Scrooge zakrył twarz dłońmi i zapłakał: poznał w tym upuszczonym chłopcu samego siebie…

Charles Dickens, „Opowieść wigilijna", tłum. nieznany (Łódź 1947). Tekst według serwisu wolnelektury.pl; domena publiczna.

4.1 **Co poczuł Scrooge, gdy zobaczył samotnego chłopca? Napisz jedno zdanie. Odwołaj się do tekstu.** ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

		narratora, onomatopeję, znak ruchu. • Pyta: „Po czym poznajecie, kto mówi? Skąd wiecie, że bohater się złości albo boi?”.	• Odpowiadają: po ogonku dymka; po minie, geście, kropelkach potu lub znakach nad głową.
26–33 min	Dźwiękowa zagadka	• Odczytuje onomatopeje z dodatku. Pyta, co się wydarzyło. Poleca wykonać zadanie 2.	• Zgadują dźwięki i wymyślają własne onomatopeje. • Wykonują zadanie 2.
33–40 min	Komiks a opowiadanie	• Pyta: „Co w opowiadaniu opisuje narrator, a co w komiksie widzimy na obrazku?”. Poleca wykonać zadania 3 i 4.	• Podają różnice: w komiksie wygląd i miny widać, w opowiadaniu trzeba je opisać; w komiksie mowa jest w dymkach, a w opowiadaniu w dialogu po myślnikach. • Wykonują zadania 3 i 4.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o dokończenie na karteczce: „Komiks opowiada historię za pomocą…”.	• Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mylą kadr z planszą. Reakcja: kadr to jeden obrazek, plansza – cała strona z wieloma kadrami.
- Uczniowie nazywają onomatopeją każdy wykrzyknik (np. „ojej”). Reakcja: onomatopeja naśladuje dźwięk; „ojej” wyraża uczucie.

Ewaluacja lekcji

- Karteczki pokażą, czy uczniowie łączą w komiksie słowo i obraz.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadanie 2 – zastosowanie, zadania 3 i 4 – zrozumienie.
- Czy każda para wskazała w albumie wszystkie elementy?

32–40 min	Czy to sprawiedliwe?	• Pyta: „Czy kara dla całej klasy była sprawiedliwa? Jak inaczej mógł postąpić wychowawca? Co o wychowawcy mówi to, że dyrektor zastaje w klasie taki hałas?”.	• Wypowiadają się, podając argumenty, np.: niesprawiedliwa, bo ukarano też tych, którzy nic nie powiedzieli; dyrektor zastaje krzyk i płacz, a wychowawca nie umie wyjaśnić, co się stało.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o zadanie 5.	• Piszą zadanie 5 i oddają karty.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie podają imię chłopca, który wykrzyczał przezwisko. Reakcja: w opowiadaniu Ananiasz i Rufus oskarżają się nawzajem, a pan Dubon nie ustala, kto krzyknął – dlatego karze wszystkich.
- Uczniowie mylą pana Dubona z dyrektorem. Reakcja: wychowawca pilnuje klasy, dyrektor wchodzi na końcu.

Ewaluacja lekcji

- Zadanie 5 pokaże, czy uczniowie uzasadniają swój sąd.
- Ułożone paski pokazują rozumienie zależności zdarzeń.

PIERWSZA ŁAWKA

22–32 min	Morał na początku	• Prosi o ponowne przeczytanie dwóch pierwszych wersów. Pyta: „Kto zostaje oszukany według tych wersów?”. • Wyjaśnia, że to **morał** – nauka bajki. Zwraca uwagę, że tu stoi na początku. Pyta: „Po co jest podtytuł «z Ezopa»?”. • Poleca wykonać zadania 3 i 4.	• Odpowiadają: oszukany zostaje ten, kto lubi pochwały. • Mówią, że podtytuł informuje, skąd pochodzi pomysł bajki. • Wykonują zadania 3 i 4 w parach.
32–40 min	Cechy bajki – mapa na tablicy	• Rysuje w środku tablicy słowo „bajka” i prosi o cechy, które poznali. Uzupełnia mapę według ściągi z dodatku. • Poleca wykonać zadanie 5.	• Podają cechy: krótka, wierszem, zwierzęta jak ludzie, morał. • Wykonują zadanie 5 samodzielnie.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o dokończenie na karteczce: „Kruk stracił ser, ponieważ…”.	• Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie szukają morału tylko na końcu bajki. Reakcja: przeczytaj jeszcze raz dwa pierwsze wersy i zapytaj, czy to opowieść, czy nauka.
- Uczniowie mówią, że lis „ukradł” ser. Reakcja: dopytaj, czy lis wyrwał ser, czy kruk sam go upuścił – i co to mówi o sprycie lisa.

Ewaluacja lekcji

- Karteczki pokażą, czy uczniowie łączą utratę sera z próżnością kruka.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadania 2 i 3 – zrozumienie, zadanie 5 – zastosowanie, zadanie 4 – ocenę z uzasadnieniem.

		• Przypomina zapis dialogu: każda wypowiedź od nowej linii, po myślniku.	• Proponują kwestie dialogu.
17–37 min	Piszemy opowiadanie	• Poleca wykonać zadanie 2. Chodzi po klasie, czyta fragmenty i dopytuje: „Gdzie jest dialog? Co czuje Ariadna?”. • Po 18 minutach prosi o zakończenie zdania i wymianę kart z sąsiadem.	• Piszą opowiadanie samodzielnie według planu. • Kończą tekst.
37–42 min	Sprawdzamy w parach	• Rozdaje listę kontrolną. Prosi o zaznaczenie przy tekście kolegi, co już jest, a czego brakuje.	• Czytają tekst kolegi i zaznaczają punkty listy. • Wpisują jedną uwagę: „Masz…, dopisz…”.
42–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Prosi dwie osoby o odczytanie dialogu ze swojego opowiadania. Wraca do pytania lekcji i całego cyklu: „Który mit zapamiętacie najdłużej?”.	• Odczytują dialogi; klasa mówi, czy zgadzają się z mitem. • Odpowiadają na pytanie o cykl i oddają karty.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie przechodzą w połowie tekstu na „ona”. Reakcja: poproś o podkreślenie czasowników i sprawdzenie, czy wszystkie mają formę „ja”.
- Uczniowie wymyślają zdarzenia sprzeczne z mitem (Ariadna walczy z Minotaurem). Reakcja: przypomnij listę kontrolną – zdarzenia muszą zgadzać się z mitem.
- Dialog zapisany jest w jednym akapicie. Reakcja: pokaż na tablicy zapis z myślnikami, każda kwestia od nowej linii.

Ewaluacja lekcji

- Opowiadania pokażą, czy uczniowie utrzymują narrację pierwszoosobową i zgodność z mitem.
- Zadanie 1 sprawdza zrozumienie narracji, zadanie 2 – tworzenie opowiadania twórczego z dialogiem.
- Czy każdy uczeń dostał od kolegi jedną konkretną uwagę?

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mylą cechy z umiejętnościami („pan Kleks jest latający”). Reakcja: zadaj pytanie „Jaki jest?” i „Co potrafi?” – odpowiedzi zapisuj w dwóch kolumnach.
- Uczniowie wymieniają cechy bez przykładu albo z przykładem zapamiętanym z filmu. Reakcja: przyjmuj tylko przykłady z książki; film pokazuje wiele scen, których w książce nie ma.
- Uczniowie mówią, że w Akademii są zwykłe lekcje, np. matematyka. Reakcja: wróć do opisu sceny – w Akademii są kleksografia, przędzenie liter i leczenie chorych sprzętów.

Ewaluacja lekcji

- Zdania niedokończone pokażą, czy uczniowie łączą cechę z przykładem.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadanie 2 – zrozumienie, zadanie 3 – charakterystykę, zadanie 4 – pomysł z uzasadnieniem.
- Czy w fazie kleksografii pracowali wszyscy uczniowie? Czy omówienie zmieściło się w czasie?

PIERWSZA ŁAWKA

		• Poleca wykonać zadanie 2.	
22–30 min	Fakty czy emocje? Sortowanie argumentów	• Odczytuje argumenty z dodatku. Prosi pary o wpisanie ich do tabeli w zadaniu 3. • Sprawdza tabelę z klasą. Pyta przy argumencie o czasie: „Czy to, że minęła chwila, dowodzi kłamstwa?”.	• W parach wpisują argumenty do tabeli. • Odczytują odpowiedzi i zauważają, że czas w Narnii płynie inaczej – więc ten argument wcale nie dowodzi kłamstwa.
30–40 min	Tumnus miał wybór – rozmowa i ocena	• Zadaje pytania z dodatku „Tumnus miał wybór”. Zapisuje na tablicy dwie kolumny: Tumnus – Edmund. • Pyta: „Co jest ważne dla Tumnusa, a co dla Edmunda w tej części książki?”. Poleca wykonać zadania 4 i 5.	• Odpowiadają na pytania i uzupełniają kolumny: Tumnus wyznaje prawdę i odprowadza Łucję; Edmund kłamie i wyśmiewa siostrę. • Nazywają wartości: prawda, przyjaźń, odwaga – i to, czego chce Edmund: wygrać z rodzeństwem. • Wykonują zadania 4 i 5.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji: „Po czym poznać, że ktoś mówi prawdę?”. • Prosi o dokończenie zdania na karteczce: „Najtrudniej było powiedzieć prawdę…, ponieważ…”.	• Odpowiadają, odwołując się do Profesora, Łucji i Tumnusa. • Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mówią, że Edmund po powrocie „nic nie powiedział”. Reakcja: wróć do opisu – Edmund zaprzecza, że był w Narnii, i wyśmiewa Łucję.
- Uczniowie twierdzą, że Tumnus jest zły, bo służył Czarownicy. Reakcja: zapytaj, co zrobił, gdy miał porwać Łucję – i co go za to spotkało.
- Uczniowie mylą argument z emocją z każdym zdaniem, w którym jest wykrzyknik. Reakcja: pytaj „Czy to zdanie podaje fakt, czy tylko wywołuje uczucie?”.

Ewaluacja lekcji

- Zdania niedokończone pokażą, czy uczniowie umieją ocenić postępowanie z uzasadnieniem.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadanie 2 – zrozumienie, zadanie 3 – zastosowanie, zadania 4 i 5 – ocenę z uzasadnieniem.
- Czy w rozmowie o Tumnusie głos zabrało więcej niż pięć osób?

LEKCJA 1 Z 5 · ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI W KLASIE 4: SYMBOLE, MAZUREK DĄBROWSKIEGO, ROTA I KLASOWE OBCHODY

Biały orzeł, biel i czerwień, najważniejsza pieśń – co nas łączy?

Pytanie lekcji: Co łączy ludzi, którzy mieszkają w jednym kraju, i jak to okazujemy? Lekcja 1 z 5. Uczniowie nie muszą nic przygotować. Na tej lekcji uczą się, jak zachować się podczas hymnu na uroczystości.

Przedmiot	Język polski
Klasa	klasa 4
Cykl	Święto Niepodległości w klasie 4: symbole, *Mazurek Dąbrowskiego*, *Rota* i klasowe obchody – lekcja 1 z 5
Temat lekcji	**Biały orzeł, biel i czerwień, najważniejsza pieśń – co nas łączy?**
Czas	45 minut
Metody	rozmowa kierowana przy godle wiszącym w klasie, ćwiczenie „Zielona – czerwona” (karty sygnalizacyjne), praca z kartą pracy, klasowy kodeks (najpierw pary, potem czwórki, na końcu cała klasa), krótka odpowiedź na kartce (trzy symbole, dwie zasady, jedno pytanie)
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w parach, praca w grupach czteroosobowych, praca indywidualna
Środki dydaktyczne	godło wiszące w sali (zgodnie z ustawą jest w każdej sali lekcyjnej), flaga państwowa albo zdjęcie flagi na budynku szkoły, karty zielona i czerwona dla każdego ucznia, duży arkusz papieru na kodeks, karta pracy 1, karteczki na krótką odpowiedź

Cel ogólny

Poznanie symboli Rzeczypospolitej Polskiej i zasad zachowania wobec nich podczas uroczystości.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie przepisują cały tekst zamiast jednego zdania. Pokaż wzór i ogranicz miejsce w tabeli.
- Myślą, że niepodległość „przyszła” jednego dnia. Wróć do dat ze stacji: od 1914 do 1921 roku.
- Mylą Daszyńskiego z Dmowskim (podobne nazwiska). Zapisz na tablicy: Daszyński – Lublin, rząd; Dmowski – Paryż, traktat.
- Zdania z wyrazem oceniającym uznają za fakt, bo jest w nich data. Podkreśl, że o opinii decyduje ocena.

Ewaluacja lekcji

- Tabela w zadaniu 1: czy każdy uczeń ma zdania o wszystkich sześciu postaciach?
- Ponowne głosowanie nad pytaniem lekcji: ilu uczniów zmieniło zdanie i jak to uzasadnili?
- Zadanie 4: które zdanie sprawiło najwięcej kłopotów? Omów je jeszcze raz z klasą.
- Pytanie do refleksji: czy wszyscy w grupach mieli realną rolę?

PIERWSZA ŁAWKA

			• Odpowiadają: czułość, miłość, troskę o małe dziecko.
23–33 min	Wesoła pastorałka	• Odtwarza „Hej, w dzień narodzenia” i czyta zwrotki z karty. Wyjaśnia, czym jest pastorałka. • Pyta: „Co jest śmieszne w zwrotkach o Kubie? Czy pasterze są tu poważni?”. Poleca wykonać zadania 3 i 4.	• Mówią: Kuba przybiegł za późno, nie miał daru i zaśpiewał tak, że Józef się przestraszył. • Wykonują zadania 3 i 4.
33–40 min	Czytanie na głos dwoma tonami	• Prosi chętnych o przeczytanie zwrotki kołysanki cicho i spokojnie, a zwrotki pastorałki – żywo i wesoło. • Pyta klasę, co zmieniło się w głosie czytających.	• Czytają na głos. • Oceniają: cicho, wolno, łagodnie – albo głośno, szybko, wesoło.
40–45 min	Podsumowanie	• Wraca do pytania lekcji. Poleca wykonać zadanie 5. • Zbiera karty.	• Piszą zdanie o różnicy między tekstami. • Oddają karty.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie uznają za zdrobnienie każdy długi wyraz (np. „ulubione”). Reakcja: zapytaj, od jakiego słowa pochodzi i czy oznacza coś mniejszego lub milszego.
- Uczniowie myślą, że „itd.” w tekście to błąd. Reakcja: wyjaśnij, że w śpiewniku tak zaznacza się powtórzenie refrenu.
- Uczniowie śmieją się z dawnych słów. Reakcja: pokaż, że to język sprzed kilkuset lat, i poszukajcie razem dzisiejszych odpowiedników.

Ewaluacja lekcji

- Zadanie 5 pokaże, czy uczniowie odróżniają nastrój obu tekstów.
- Zadania 1 i 2 sprawdzają rozpoznanie zdrobnień, zadania 3 i 4 – rozumienie pastorałki, zadanie 5 – porównanie.
- Ile osób zgłosiło się do czytania na głos?

		• Sprawdza kolejność z klasą. Przypomina, że plan odtwórczy zapisuje wydarzenia krótko i po kolei. • Poleca wykonać zadanie 3.	• Porównują kolejność z sąsiednią parą. • Wykonują zadanie 3 samodzielnie.
32–40 min	Czyja zasługa?	• Pyta: „Kto zrobił najwięcej, żeby smok zginął: Bilbo, drozd czy Bard?”. Prosi o głosowanie i uzasadnienie. • Poleca wykonać zadanie 4.	• Głosują i uzasadniają wybór przykładem z książki. • Wykonują zadanie 4.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji: „Czy smoka pokonał ktoś sam?”. • Prosi o zdanie na karteczce: „Smaug zginął, ponieważ…”.	• Odpowiadają: zabił go Bard, ale pomogli mu Bilbo i drozd. • Piszą zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mówią, że Smauga zabił Bilbo. Reakcja: Bilbo poznał słabe miejsce smoka, ale strzelił Bard.
- Uczniowie mylą kolejność: beczki przed pająkami. Reakcja: najpierw pająki w puszczy, potem lochy elfów i ucieczka w beczkach.
- Uczniowie piszą w planie całe zdania z opisami. Reakcja: plan to krótkie punkty, po jednym wydarzeniu.

Ewaluacja lekcji

- Karteczki pokażą, czy uczniowie rozumieją zależność wydarzeń.
- Zadanie 1 sprawdza wiedzę, zadanie 2 – zrozumienie, zadanie 3 – porządkowanie wydarzeń, zadanie 4 – ocenę z uzasadnieniem.
- Czy każda para ułożyła paski we właściwej kolejności przed wspólnym sprawdzeniem?

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Cykle lekcji z polskiego, klasy 4–6 – pakiet 13 cykli: „Hobbit", mity, bajki, „Mikołajek", „Magiczne drzewo" i inne

Podgląd pokazał 12 z 620 stron. Pełna wersja: 620 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- „Magiczne drzewo. Czerwone krzesło" – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 4–6
- Chłopcy z Placu Broni w klasie 5: plac, odwaga, zdrada i honor – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasa 5
- Święto Niepodległości w klasie 4: symbole, Mazurek Dąbrowskiego, Rota i klasowe obchody – cykl 5 lekcji z kartami pracy i sprawdzianem, klasa 4
- Święto Niepodległości – cykl 6 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- Akademia Pana Kleksa w klasie 4: świat bajki, bohaterowie i pożegnanie z Akademią – cykl 5 lekcji z kartami pracy i sprawdzianem, klasa 4
- Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa w klasie 5: przez szafę do Narnii – cykl 5 lekcji z kartami pracy i sprawdzianem, klasa 5
- Kolędy i tradycje Bożego Narodzenia – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 4–6
- Mity greckie w klasach 5–6: od Chaosu do nici Ariadny – cykl 6 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- Mikołajek w klasach 5–6: świat oczami dziecka – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- Bajki Ignacego Krasickiego w klasach 5–6: czego uczą zwierzęta? – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- Kajko i Kokosz. Szkoła latania w klasach 5–6: komiks na lekcji polskiego – cykl 4 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 5–6
- „Opowieść wigilijna" – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 4–6

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/cykle-lekcji-jezyk-polski-klasy-4-6-pakiet